

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**Філологічний факультет
Кафедра сучасної української мови**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ПІДГОТОВКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ»

(вибіркова)

Освітньо-професійна програма: Українська мова та література

Спеціальність: 014 Середня освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Мова навчання: українська

Розробник: кандидат філологічних наук, асистент кафедри сучасної української мови Струк Іванна Михайлівна

Профайл викладача: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=GDnOJWkAAAAJ&hl=uk>

Контактні телефони: +380663078283

E-mail: iv.struk@chnu.edu.ua

Консультації онлайн-консультації: вівторок з 15.00 до 16.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Науково-дослідницька робота студента є важливим компонентом навчального процесу і запорукою отримання відповідної кваліфікації (бакалавр, магістр). Основними виявами науково-дослідницької діяльності є підготовка і написання курсових та магістерських робіт. Наукова робота – одна з найяскравіших форм інтелектуального самовираження кожного студента, важливий документ, який засвідчує рівень професійної активності студента, завершує процес його становлення як фахівця у практичній та теоретичній діяльності. Утверджуючи себе як фахівці у професійній діяльності, студенти мають змогу системно попрацювати і в науковій сфері, удосконалюючи потенційні аналітичні здібності на всіх базових рівнях системи інтелектуального удосконалення. Навчаючись на філологічному факультеті, студенти спец. «Середня освіта (українська мова та література)» мають можливість виявити свої дослідницькі здібності під час підготовки та написання наукових праць: III курс – курсова робота; IV курс – курсова робота; V та VI курси – дипломна робота, яка підтверджує рівень магістра.

2. Мета навчальної дисципліни: допомогти студентам у написанні й оформленні наукової роботи з української мови та методики її навчання (викладання). Курс передбачає вивчення основних теоретичних та експериментальних досліджень і технологій наукової діяльності. В основу покладено вимоги нормативних документів (державних стандартів) до оформлення складових частин роботи, а також використано рекомендації з різних довідкових видань.

Курс допоможе студентам ознайомитися з основами наукових досліджень у галузі філології та методики викладання української мови, вимогами до написання курсових робіт, допоможе окреслити план та методологію наукових пошуків, скерує дослідників-початківців на опрацювання відповідної до обраних тем наукової літератури, допоможе зрозуміти основні лінгвістичні проблеми і використовувати їх при опрацюванні зібраного ілюстративного матеріалу

3. Завдання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть набути таких компетентностей:

I. Загальнонаукові компетентності:	
1.1.	- уміння виділяти проблеми сучасної лінгвістики, а також здійснювати наукові дослідження;
1.2.	- уміння застосовувати загальногуманітарні та філологічні знання для наукової діяльності;
1.3	- уміння аналізувати та опрацьовувати інформацію з наукових джерел;
1.4	- здатність здійснювати теоретичний аналіз проблеми;
1.5	-володіння базовими навичками аналізу мовних фактів для пояснення мовних явищ;
1.6	- здатність пропонувати та обґрунтовувати гіпотези;
1.7	– здатність застосовувати основи наукової діяльності та її організацію;
1.8	- здатність використовувати знання в галузі сучасних інформаційних технологій, навички використання програмних засобів та навчальних платформ під час дистанційного навчання.

II. Соціально-особистісні компетентності:	
2.1	- здатність до системного, критичного мислення;
2.2	- здатність до ефективного спілкування фаховою українською мовою;
2.3	- здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати інформацію, щоб виявляти наукові проблеми і виробляти шляхи щодо їхнього усунення;
2.4	- навички міжособистісної взаємодії;
2.5	- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
2.6	- здатність постійно самоудосконалюватися та опановувати нові знання.
III. Інструментальні компетентності:	
3.1	- здатність до усної та письмової комунікації українською мовою;
3.2	- здатність до аналізу і синтезу;
3.3	- навички дослідницької діяльності;
3.4	- обізнаність з лінгвістичними проблемами українського мовознавства;
3.5	- уміння та навички в користуванні Інтернет-джерелами.
IV. Професійні компетентності:	
4.1	- удосконалення професійної підготовки, вміння критично працювати з науковою літературою;
4.2	- уміння використовувати у своїй професійній діяльності сучасні інформаційні та комунікаційні технології, а також наукометричні платформи;
4.3	- уміння співвідносити теоретичні знання з української мови з практичними потребами під час написання наукової роботи;
4.4	- уміння аналізувати мовні одиниці, їхню взаємодію та характеризувати мовні процеси і явища, що їх зумовлюють;
4.5	- уміння та навички використовувати з точністю і лінгвістичною правильністю наукові терміни в усній і писемній науковій діяльності;
4.6	- уміння аналізувати та опрацьовувати інформацію з наукових джерел.

4. Пререквізити. Теоретичною базою вивчення курсу є навчальні дисципліни: «Основи мовознавчих досліджень», «Сучасна українська мова».

5. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні вимоги до написання та технічного оформлення курсових і дипломних робіт;
- вимоги до оформлення наукових праць та джерел у списку використаної літератури;
- вимоги до правильного оформлення посилань на використані наукові та методичні праці;
- способи збирання ілюстративного матеріалу;
- найновіші підходи до аналізу наукових проблем, суміжних із темою студентського дослідження;
- основні методи науково-дослідної роботи, зокрема методологію аналізу та опису зібраного фактичного матеріалу.

вміти

- опрацьовувати наукову та навчально-методичну літературу, в т.ч. словники, енциклопедії та довідники;
- аналізувати використану літературу у науковому дослідженні;
- робити посилання на використані наукові праці;
- аналізувати та синтезувати опрацьований теоретичний та практичний матеріал;
- технічно оформляти та структурувати курсові і дипломні роботи.

6. Опис навчальної дисципліни
6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: «Підготовка наукового дослідження»											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2021	8	3	90	-	22			68		залік
Заочна	2021	8	3	90	-	6			84		залік

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		го	л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Наукова робота як форма атестації студентів												
Тема 1. Мета і завдання наукових робіт освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «магістр»	8		2			6	7					7
Тема 2. Основні етапи виконання наукової роботи	8		2			6	7					7
Тема 3. Зміст, обсяг та структура наукової (курсової, дипломної) роботи	8		2			6	10		2			8
Тема 4. Загальні вимоги до оформлення дипломної (магістерської) роботи. Вимоги до виконавців та наукових керівників курсових та дипломних робіт	8		2			6	8					8
Тема 5. Мова та стиль наукового дослідження	8		2			6	10					8
Разом за ЗМ 1	40		10			30	42		2			38
Змістовий модуль 2. Підготовка наукового дослідження з методики навчання (викладання) української мови												
Тема 6. Підготовчий етап до написання наукової роботи з методики навчання (викладання) української мови	8		2			6	9		2			7
Тема 7. З'ясування об'єкта, предмета і мети дослідження. Визначення завдань дослідження	8		2			6	7					7
Тема 8. Відбір методів дослідження з методики навчання (викладання) української мови	9		2			7	8					8
Тема 9. Опрацювання наукових джерел. Оформлення наукової літератури	8		2			6	7					8
Тема 10. Зміст наукової роботи з методики навчання (викладання) української мови	8		2			6	9		2			8

Тема 11. Захист наукової роботи з української мови або методики її навчання (викладання)	9		2			7	8					8
Разом за ЗМ 2	50		12			38	48		4			46
Усього годин	90		22			68	90		6			84

6.2.1 Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Мета і завдання наукових робіт освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «магістр»
2	Основні етапи виконання наукової роботи
3	Зміст, обсяг та структура наукової (курсової, дипломної) роботи
4	Загальні вимоги до оформлення дипломної (магістерської) роботи. Вимоги до виконавців та наукових керівників курсових та дипломних робіт
5	Мова та стиль наукового дослідження
6	Підготовчий етап до написання наукової роботи з методики навчання (викладання) української мови
7	З'ясування об'єкта, предмета і мети дослідження. Визначення завдань дослідження
8	Відбір методів дослідження з методики навчання (викладання) української мови
9	Опрацювання наукових джерел. Оформлення наукової літератури
10	Зміст наукової роботи з методики навчання (викладання) української мови
11	Захист наукової роботи з української мови або методики її навчання (викладання)

7. Форми і методи навчання. Вивчення курсу передбачає застосування *методів експериментально-теоретичного рівня*: аналіз і синтез, експеримент, індукція і дедукція, моделювання, гіпотетичний, історичний та логічний методи (допомагають досліднику з'ясувати ті чи ті достовірні факти під час дослідження процесів); *методів теоретичного рівня*: формалізація, абстрагування, аксіоматика, узагальнення та ін. (допомагають здійснити логічні дослідження зібраних фактів); *методів метатеоретичного рівня*: діалектичний та системний методи аналізу (уможливають дослідження власне теорії та окреслення шляхів їх побудови).

Курс «Підготовка наукового дослідження» передбачає такі **форми навчання**: активні практичні заняття, бесіда, презентації науково-дослідних проектів, рецензування та аналіз різних наукових праць.

8. Система контролю та оцінювання

Засоби оцінювання:

- контрольні роботи;
- наукові повідомлення;
- презентації результатів виконаних завдань і досліджень;
- опрацьовані наукові праці;
- укладання термінологічного словника з теми дослідження.

Форми поточного та підсумкового контролю

Форми поточного контролю: індивідуальні завдання; укладання бібліографії з теми дослідження або виправлення помилок у бібліографічному списку; формулювання мети, об'єкта і предмета дослідження; написання виступу для захисту наукової роботи; написання рецензії на наукову працю (статтю, доповідь, монографію, збірник праць тощо); підготовку анотації до наукової статті; огляд та аналіз періодичних видань.

Форма підсумкового контролю: залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Студенти мають можливість отримати бали за такі види робіт:

- індивідуальні завдання – 10 балів;
- укладання бібліографії з теми дослідження – 8;
- написання рецензії на наукову працю – 15 балів;
- робота на практичних заняттях – 12 балів;
- написання виступу для захисту наукової роботи – 8 балів;
- підготовка анотації до наукової статті – 7 балів;
- тестова залікова робота – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6		

9. Рекомендована література

9.1. Базова (основна)

1. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень. Харків, 2014. 188 с.
2. Важинський С.Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми, 2016. 260 с.
3. Єріна А. М., Захотай В. Б., Єрін Д. Л. Меодологія наукових досліджень: [навчальний посібник]. К., 2004. 212 с.
4. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: [навчальний посібник]. К., 2009. 206 с.
5. *Кульбабська О.В., Шатілова Н.О. Основи мовознавчих досліджень : модульний курс : навч. посібник. Чернівці, 2016. 344 с.*
6. Музика О. Л. Дипломні роботи з психології: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. Житомир, 2007. 104 с.
7. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: [навчальний посібник]. К., 2003. 116 с.
8. Ростовський В. С., Дібрівська Н. В. Основи наукових досліджень та технічної творчості: [підручник для студентів вищих навчальних закладів]. К., 2009. 96 с.
9. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій. К., 2004. 208 с.
10. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: [підручник]. К., 2007. 240 с.

9.2. Додаткова

1. Барчук В. М. Основи наукових досліджень: матеріали до вивчення курсу. Івано-Франківськ, 2000. 30 с.
2. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: підручник. К., 1997. 271 с.
3. Види наукової роботи студентів (зміст, структура, вимоги). Житомир, 2000. 14 с.
4. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посібн. К., 2004. 208 с.
5. Науковий стиль // Стилїстика сучасної української мови: [посібник] / О. Д. Пономарів. Тернопіль, 2000. С. 9-12.
6. Науковий стиль мови і мовлення // Стилїстика української мови: [навчальний посібник] / П. С. Дудик. К., 2005. С. 74-80.
7. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: [навчальний посібник]. К., 2006. – 312 с.
8. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень: навч. посібник для вищих педагогічних закладів. – К., 2000. 259 с.
9. Спіцин Є. С., Назаров С. М. Організація науково-роботи студентів у вищому навчальному закладі. К., 2001. 64 с.
10. Сурмін Ю. Майстерня вченого: підручн. для науковця. К., 2006. 302 с.
11. Чернілевський Д. В. Методологія наукової діяльності: Навчальний посібник. Вінниця, 2010. 484 с.

9.3. Електронні інформаційні ресурси

1. Кульбабська О. В., Шатілова Н. О. Основи мовознавчих досліджень : модульний курс : навч. посібник. Чернівці, 2016. 344 с Режим доступу: https://kulbabska.com/images/catalog/pdf/study-materials/Kulbabska.com--PosibnikiOsnovi_movoznavcih_doslidzen_2016_rik.pdf
2. Словник української мови в 11 томах / Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР. Київ, 1970–1980. Режим доступу: <http://sum.in.ua/>
3. Словник української мови. У 20-ти т. / Український мовно-інформаційний фонд НАН України; за ред. В. М. Русанівського. Київ, 2010. Режим доступу: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0>
4. Український правопис. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
5. Український національний лінгвістичний корпус Режим доступу: http://unlc.icybcluster.org.ua/virt_unlc_4.5/

